

Participia v češtině, němčině a ruštině a jejich vzájemné ekvivalenty na základě korpusové analýzy

Jana Kocková

FF UK v Praze

<jkockova@tiscali.cz>

Abstract:

Adjectival Participles in Czech, German and Russian and their Reciprocal Equivalents Based on a Corpus Research. This paper deals with the analysis of adjectival participles based on the Czech-Russian-German subcorpora of the InterCorp ČNK version 7. Adjectival participles are a transitive phenomenon, which includes verbal and adjective features. This causes some problems with their classification (as a verbal adjective in Czech, as a non-finite verbal form in Russian). This analysis is composed of 10 partial analyses (4 participles in Czech, 4 in Russian and 2 in German), each with 100 occurrences. The results show certain equivalence across all three languages (e.g. present active participle in Czech, Russian and participle I in German). The analysis confirms the most frequent use of adjectival participles in Russian, but it also points to a relatively high occurrence of Czech participles among the equivalents. German is characterised by a combination of incorporation and other grammatical devices.

Klíčová slova / key words:

ekvivalenty, korpus, participia, přičestí

corpus, adjective participles, equivalents, participles

1. Participia – slovesa nebo adjektiva?

Participia jsou přechodné tvary, jejichž zařazení bývá z hlediska tradičních slovních druhů problematické. Participia v sobě spojují vlastnosti verbální a adjektivní.¹ Přechodný charakter vyjadřuje i německý termín *Mittelwort*: „Schon die Bezeichnung Partizip (traditionell eingedeutscht als *Mittelwort*) zeigt, dass die Bindung an das Verb einerseits und das Adjektiv andererseits seit jeher ‚das‘ Analyseproblem für die Partizipien darstellt [...]“ (Eisenberg, 1998, s. 283).

V ruštině jsou participia nazývána přičastija a řadí se zpravidla mezi neurčité slovesné tvary. V češtině je řazení problematičtější. V české lingvistice se odpovídající tvary označují jako slovesná/verbální/deverbální adjektiva, zatímco pojem přičestí označuje části analytických určitých tvarů slovesných (typu *přišel jsem, přišel bych*).²

¹ AG (1980, § 1577) definuje přičestí jako „atributivnuju formu glagola, v kotoroj sovmeščajutsja značenija dvou častej reči: glagola i prilagatel'nogo“. Také EŠČ (s. 311n) charakterizuje participium jako tvar odvozený od slovesa, se kterým má některé společné vlastnosti, a jiné vlastnosti jej pojí s adjektivy.

² Toto označení samo o sobě není tolik problematické, velmi zavádějící je ovšem řazení těchto tvarů mezi neurčité tvary slovesné (např. Šmilauer, 1972, s. 31).

MČ2 rozlišuje verbální adjektiva a adjektiva vlastní, podobně postupuje i ESČ (s. 311), podle kterého vyhovují „obecné definici participia“ tvary na *-ící, -uší, -lý* a *-ný/-tý*: *volající, přeživší, uvyklý, vyhrazený*. Pro řazení českých participií mezi adjektiva se hledají při srovnání s němčinou a ruštinou argumenty obtížné. A i v rámci češtiny nacházíme argumenty pro zařazení českých participií do verbálního paradigmatu. MČ2 (s. 153) verbální charakter českých přechodníků dokládá následujícími kritérii:

- (1) pravidelnost jejich tvoření,
- (2) lexikálně-sémantická totožnost s finitními slovesnými tvary,
- (3) totožnost valenčního potenciálu s finitními tvary (s výjimkou levé valence),
- (4) kategorie vidu,
- (5) kategorie slovesného rodu,
- (6) kategorie času – s omezením na čas relativní (příčemž tento čas vyjadřují zároveň videm a tvarem),
- (7) zachováním zvrtného elementu u reflexivních sloves.

Můžeme konstatovat, že body 2–6 jsou splněny u všech českých participií. Pravidelnost tvoření je silně omezena pouze u tvarů na *-lý* (bod 1) a zvrtný element se zachovává pouze u participií činných (bod 7). Pokud tedy tato kritéria slouží k zařazení přechodníků do verbálního paradigmatu, měla by stejným způsobem fungovat i u participií.

Nejednoznačně jsou hodnocena ovšem i participia v němčině³; rysy verbálnosti, příp. procesuálnosti se aktualizují pouze za určitých lexikálně-sémantických podmínek. Podobné řešení, jaké známe v češtině, navrhuje pro participium II Faucher (1994, s. 11) – jako participium označuje pouze tvary využívané k tvoření analytických gramatických tvarů. Pro skloňované tvary pak navrhuje označení Partizipialadjektiv.

K tomuto pojetí vede především distribuční pravidlo (participium se distribučně chová stejně jako adjektivum, příp. adverbium). Je ovšem podstatou neurčitých tvarů slovesných, že mohou plnit syntaktické funkce jiných slovních druhů (infinitivy funkce substantiv, přechodníky funkce adverbii) a přebírají tedy, v závislosti na jazyce, i některé jejich morfologické rysy.

2. Analýzy

Bylo analyzováno vždy přibližně 100 dokladů od každého z příčestí (4 příčestí v ruštině, 4 v češtině a 2 v němčině). Analýza byla provedena v InterCorpu verze 7

³ Marillier uvádí, že „[...] weder P1 noch P2 am Verb teilhaben – es handelt sich um normale deverbale Adjektive. Die Grammatik des Deutschen kann also den Begriff Partizip entbehren“. U participia II dokonce prosazuje tyto tvary „als reine Adjektive zu betrachten“ (Marillier, 1994, s. 27; srov. též Quintin, 1994, s. 91–108). Engel (1996, s. 557) řadí mezi neurčité tvary slovesné pouze participia, která nejsou atributivně užitá. Také Zifonun (Zifonun – Hoffmann – Strecker et al., 1997, s. 2205) řadí participium I mezi adjektiva slovesného původu. Pojem gerundium Zifonun nepoužívá, rozlišuje pouze participia I odvozená od infinitivu a participia I odvozená od infinitivu s *zu* (Zifonun – Hoffmann – Strecker et al., 1997, s. 2205n).

ČNK. Vyhledávání jednotlivých tvarů nemohlo být provedeno stejným způsobem. Morfologické značkování mají všechna participia v ruštině, v češtině jsou označována pouze participia přítomná činná a minulá činná, v němčině pak nejsou participia označena vůbec.⁴ V německém subkorpusu se užívá distribuční kritérium, tj. participia jsou rozdělena na ta, která jsou součástí analytických tvarů slovesa, a na adjektiva. V důsledku toho nejsou bohužel k dispozici relevantní statistická data, která by poskytovala informace o četnosti užití tvarů pro všechny tři jazyky v celém paralelním korpusu. Informace o četnosti užití ale vyplývají nepřímě z analýzy oběma směry, tj. z jazyka i do jazyka. Např. samotná analýza českých přičestí minulých činných nedává informace o četnosti jejich užívání, ale ta vyplývá nepřímě z analýzy ruských a německých tvarů, kde se přičestí minulé činné objevilo pouze v jediném případě.

3. Obecné výsledky analýz

Z celkového srovnání výsledků analýzy vyplynulo několik obecnějších rysů.

V češtině a ruštině byla většina prepozitivních tvarů nerozvitých a postpozitivních rozvitých. Výjimkou byla ruská přičestí přítomná činná, u kterých převládaly rozvité tvary i v prepozici.

V ruštině byly v analyzovaném vzorku přibližně stejně zastoupeny tvary v prepozici a postpozici. Výjimku představovala přičestí minulé činná, u kterých převládaly tvary v postpozici. V češtině se u jednotlivých přičestí poměr mezi prepozitivními a postpozitivními tvary lišil: u přičestí trpného n. v. a přičestí minulého činného (jak u tvarů na *-uší*, tak u tvarů na *-lý*) převládala prepozice. Postpozitivní užití bylo frekventovanější u přičestí přítomných činných a přičestí trpných d. v., tedy u tvarů, které jsou v češtině aktivně užívány a nepodléhají stylistickým ani nářečním omezením.

V němčině se podle očekávání nevyskytlo žádné atributivní participium v postpozici. Analýza se neomezovala na atributivně užitá participia. V náhodně promíchaném vzorku však jednoznačně převládala; atributivně užitá participia a participiální věty se vyskytly ve 13 (P I), resp. 4 (P II) případech.

3.1 Vzájemná ekvivalence

Ze srovnání nejčastějších ekvivalentů vyplynula i určitá vzájemná ekvivalence.

Ruské a české přičestí přítomné činné a německé participium I

Nejčastějším ekvivalentem ruského přičestí přítomného činného bylo české přičestí přítomné činné a platí to i naopak, tedy nejčastějším ekvivalentem českého přičestí přítomného činného byla ruská přičestí přítomná činná. Pro němčinu to platí podobně: nejčastějším ekvivalentem participia I v češtině i ruštině je přičestí přítomné činné a naopak nejčastějším ekvivalentem ruských a českých prepozitivních

⁴ Označeny jsou pouze tvary, které jsou součástí analytických slovesných tvarů.

příčestí přítomných činných je participium I. Postpozitivním ovšem odpovídal určitý tvar slovesný (viz tabulky 1 a 2).

... *kehrte er als **treibende** und **einigende** Kraft zurück.*
 ... *se... navrátíl jako **oživující** a **sjednocující** síla.*
 On *vnov' stal **oživlajušče** i ob'**jedinajušče** siloj...*⁵

Ruské příčestí minulé trpné, české příčestí trpné d. v. a německé participium II

Tato ekvivalence platí s výjimkou postpozitivních tvarů, kterým odpovídal také určitý tvar slovesný, příp. neměla žádný ekvivalent (viz tabulky 1 a 2).

... *my živëm v uslovijach ekonomiki, ob'**jedinennoj** v obščuju set',*
ochvatyvajuščuju ves' mir.
 ... *žijeme v globálně **propojené** ekonomice.*
 ... *dass wir in einer global **vernetzten** Wirtschaft leben.*

Prepozitivního ruské příčestí přítomné trpné, české příčestí trpné n. v. a německé participium II

Tato vzájemná ekvivalence platila s nižší četností než obě předcházející.

... *prisojedenenje **naseljajemych** imi territorij k ich rodnym stranam.*
 ... *připojit jimi **obývaná** území k jejjich „mateřským“ státům.*
 ... *die von ihnen **bewohnten** Gebiete wieder an ihre „Mutterländer“ anzuschließen.*

4. Ekvivalenty ruských příčestí v češtině a němčině

	ruština	čeština	němčina
prepozice	PPČ	PPČ	P I
	PMČ	Vf/adj.	Vf
	PPT	PT n. v.	P II
	PMT	PT d. v.	P II
postpozice	PPČ	Vf	Vf
	PMČ	Vf	Vf
	PPT	o/Vf	o (Vf)
	PMT	Vf / PT d. v.	P II

TABULKA 1: Ekvivalenty ruských příčestí.

⁵ Není-li uvedeno jinak, pochází všechny uváděné příklady z koprusu InterCorp v 7.

Pozice přičestí se ukázala významná především pro ruštinu, kde prepozitivním tvarům odpovídala v češtině i němčině participia a postpozitivním určitý tvar slovesný, v převážné většině ve větě vztahné. Výjimkou byla prepozitivní ruská přičestí minulá činná, kterým v němčině i češtině odpovídal určitý tvar slovesný. V češtině se kromě určitého tvaru slovesného objevovala často i adjektiva. Je to jediný tvar ruského prepozitivního přičestí, u kterého nepřevládalo v češtině odpovídající přičestí. Je to dáno celkovou nízkou frekvencí přičestí minulého činného v češtině, viz Izotov (1993, s. 3): „Tak, češskaja forma na -ši tipa *přišedšij* ne možet rassmatrivat'sja v kačestve tipovogo funkcional'no-semantičeskogo ekvivalenta russkoj forme na - (v)šij tipa *přišedšij* v svjazi s maloupotrebitel'nost'ju dannogo pričastnogo tipa.“

Postpozitivním tvarům odpovídal v češtině i němčině určitý tvar slovesný. Výjimkou byla ruská přičestí minulá trpná, kterým v němčině odpovídala nejčastěji participia II a v češtině kromě určitého slovesného tvaru i přičestí trpná d. v. Ruská postpozitivní přičestí přítomná trpná neměla ve většině případů v němčině ani v češtině žádný ekvivalent, určitý tvar slovesný byl až na druhém místě. Nulová analogie se poměrně často vyskytovala i u prepozitivních přičestí přítomných trpných. Může to souviset s tím, že odpovídající tvar v češtině i němčině chybí, což by ovšem nevysvětlovalo, proč není užít určitý tvar slovesný. Pravděpodobnějším vysvětlením je použití významově vyprázdněných slov, srov. *vozglavljajemyj*, *provodimyj*, *praktikujemyj*, *sozdavajemyj*, *kontrolirujemyj*, *nazyvajemyj* apod. Kromě jediného příkladu se také všechna ruská přičestí přítomná trpná s nulovým ekvivalentem vyskytovala v žurnalistických textech.

5. Ekvivalenty českých přičestí v ruštině a němčině

	čeština	ruština	němčina
prepozice	PPČ	PPČ	P I
	PMČ	PMČ	P I / P II
	PMČ(I)	PMČ/adj.	P II
	PT d. v.	PMT	P II
	PT n. v.	Různá přičestí (PPT)	P II
postpozice	PPČ	PPČ	Vf
	PMČ	PMČ	Vf
	PMČ(I)	PMČ/PMT	Vf / P II
	PT d. v.	PMT	Vf / P II
	PT n. v.	Různá přičestí	P II

TABULKA 2: Ekvivalenty českých přičestí.

Podobnou tendenci vidíme i u českých přičestí: prepozitivním odpovídala v němčině i ruštině participia. Ovšem postpozitivním tvarům odpovídal určitý tvar slovesný pouze v němčině. V ruštině odpovídaly českým přičestím ruská přičestí a nebyl zde proto výraznější rozdíl mezi ekvivalenty prepozitivních a postpozitivních přičestí.

Českým přičestím na *-lý* odpovídala v ruštině nejčastěji přičestí minulá činná, nebyla však jednoznačně převládajícím ekvivalentem: v prepozici se vyskytovala kromě těchto přičestí i adjektiva a v postpozici přičestí minulá trpná. Na tuto ekvivalenci upozorňuje i Izotov (1993, s. 9): „Tipovym funkcional'no-semantičeskim ekvivalentom v danom slučaje [u PMČ] javljajutsja formy na *-lý* tipa *přišlý*.“ České přičestí na *-lý* má poměrně nízkou frekvenci a vysokou tendenci lexikalizovat se. V opačném směru, při analýze ruských přičestí minulých činných, se objevilo pouze v jednom případě. V němčině českým přičestím na *-lý* odpovídal nejčastěji tvar participia II, u postpozitivních přičestí na *-lý* byl přibližně stejně zastoupen i určitý tvar slovesný.

Česká postpozitivní přičestí neměla v ruštině mezi ekvivalenty nejčastěji určité tvary slovesné, ale odpovídající tvary přičestí. Naopak to ovšem neplatí. Potvrzuje se tak nepřímě častější užití ruských přičestí především v postpozici, kde čeština volila místo přičestí spíše určitý tvar slovesný. Českým přičestím trpným n. v. odpovídaly v ruštině tvary přičestí různých: nejčastěji přičestí přítomné a minulé trpné, ale také přítomné činné.

6. Ekvivalenty německých přičestí v češtině a ruštině

němčina	čeština	ruština
P I	adj./PPČ	PPČ
P II	PT d. v.	PMT/adj.

TABULKA 3: Ekvivalenty německých participií.

Zatímco v češtině a ruštině byla pro ekvivalenty podstatná výchozí pozice přičestí (prepozice nebo postpozice), v němčině se postpozitivní atributivní participia téměř nevyužívají. Pro němčinu jsou naopak typické rozvinuté konstrukce s atributivním participiem:

*Mittlerweile ist es ein anerkanntes Faktum, dass **der beispielsweise durch ansteigende Meeresspiegel, häufigere und intensivere Hitzeperioden, Überschwemmungen und Dürren verursachte massive Schaden** auch bei geringen Anstiegen der globalen Durchschnittstemperatur eintreten wird.*

*Dnes se uznává, že rozsáhlé **škody způsobené například zvýšením hladiny moří a častějšími a prudšími vlnami veder, záplavami a suchy** nastanou i při malých přírůstcích globální průměrné teploty.*

*Segodnja priznano, čto široko **rasprostranennyj uščerb**, naprimer, **v rezul'tate pod"jěma urovnja morja, a takže boleje častnyh i intensivnyh teplovyh volj, navodnenij i zasuch**, budet nanosit'sja daže pri neznačitel'nom global'nom povyšėnii srednej temperatury.*

Mezi ekvivalenty německých participií nepřevládal určitý tvar slovesný u žádného z tvarů. Častěji se vyskytoval pouze u ekvivalentů rozvitých participií II v češtině (spolu s přičestím trpným d. v.). Nízké zastoupení neatributivních participií v analyzovaném německém vzorku se pravděpodobně projevilo i v okrajovém zastoupení přechodníků mezi ruskými ekvivalenty.

Pro němčinu byl pak podstatný i další prostředek – polysyntéza. Využití polysyntézy je pro němčinu charakteristické. Protože se však nejedná o gramatický prostředek a jeho použití není zákonité, ale jedná se spíše o obecnou tendenci jazyka, je jeho popis a zachycení míry jeho uplatnění obtížné. Nicméně tato analýza ukázala podstatný význam tohoto prostředku. Kompozice se uplatňuje u samotných participií, kdy jsou závislé lexémy inkorporovány do participia (*Der zeitunglesende Mann blickte auf. / Hutschwenkend spazierte er durch die Stadt. / Das Material ist wasserabweisend. / die blutdrucksenkenden Pillen.*).⁶ V současné době jsou v němčině produktivní slovtvorné řady s participií *-orientiert, -bezogen, -bedingt, -fördernd*. Kompozita se uplatňovala i mezi ekvivalenty – velkou měrou se uplatňovala především u substantiv (*Identität des Gastlandes, Konjunkturmaßnahmen*), zastoupena byla i u adjektiv (*zu einer der wohlhabendsten Regionen*) a participií:

*Toward a Sustainable Energy Future repräsentiert ein ehrgeiziges **wissenschaftsbasiertes** Programm...*

*... názvem **Jak osvětlit cestu: vstříc udržitelné energetické budoucnosti představuje ambiciózní **vědecky založenou** agendu...***

*... pod nazvanijem „Osvešćenije puti: k ustojčivomu energetičeskomu buduščemu“, predstavljajet soboj ambicioznuju, **osnovannuju na naučnyh znanijach** programu...*

*Kann sich Deutschland ein Scheitern der Osterweiterung erlauben? Eine **existenzbedrohende** Krise des Euro?*

*Může si dovolit **životu nebezpečnou** krizi eura...?*

*Možet li ona pozvolit' nastupit' **ugrožajuščemu žizni** krizisu evro...?*

⁶ Obvykle se ovšem tato participia považují za adjektivizovaná, protože nesplňují podmínku sémantické a lexikální totožnosti s výchozím slovesem – právě kvůli inkorporované části. Domnívám se, že v tomto případě se stále o participia jedná, zachovávají si své slovesné vlastnosti (rekcí, relativní čas). Jejich význam je pozměněn pouze v důsledku využití polysyntézy, pokud by němčina využívala jiné prostředky, např. flexivní (srov. *muž čtoucí noviny*), byl by daný tvar považovaný za participium. To potvrzuje i skutečnost, že kompozitní participia odpovídala rozvitým participiálním vazbám v češtině a ruštině a naopak nerozvitým participiím v češtině a ruštině odpovídala kompozitní participia ojedinele.

7. Závěr

U všech jazyků se mezi ekvivalenty objevovaly nejčastěji určité a neurčité tvary slovesné (včetně deverbálních substantiv, substantivizovaných příčestí a infinitivů). Z neslovesných tvarů se uplatňovala širěji pouze adjektiva a s odstupem za nimi substantiva. Obecně ruština využívá příčestí nejaktivněji ve srovnání s češtinou i němčinou, v ruštině tedy příčestí mezi ekvivalenty převládala. Němčina využívá polysyntetických prostředků, které kombinuje s dalšími gramatickými prostředky. Také čeština využívá participia poměrně aktivně; určitý tvar slovesný převládá pouze mezi ekvivalenty postpozitivních ruských příčestí. Analýza také nepřímo potvrdila nízkou frekvenci českých příčestí minulých činných (jediný výskyt mezi ekvivalenty⁷) a českých příčestí minulých na *-lý* (dva výskyty).

Primární literatura:

DOVALIL, Vít – KÁŇA, Tomáš – PELOUŠKOVÁ, Hana – ZBYTOVSKÝ, Štěpán – VAVŘÍN, Michal (2014): *Korpus InterCorp – němčina, verze 7 z 19. 12. 2014*. Praha: Ústav Českého národního korpusu FF UK v Praze. Dostupný z WWW: <<http://www.korpus.cz>>.

RAJNOCHOVÁ, Natálie – RUNŠTUKOVÁ, Naděžda – VAVŘÍN, Michal (2014): *Korpus InterCorp – ruština, verze 7 z 19. 12. 2014*. Praha: Ústav Českého národního korpusu FF UK v Praze. Dostupný z WWW: <<http://www.korpus.cz>>.

ROSEN, Alexandr – VAVŘÍN, Michal (2014): *Korpus InterCorp – čeština, verze 7 z 19. 12. 2014*. Praha: Ústav Českého národního korpusu FF UK v Praze. Dostupný z WWW: <<http://www.korpus.cz>>.

Sekundární literatura:

AG: *Russkaja grammatika* (1980). Moskva: Nauka.

ENGEL, Ulrich (1996): *Deutsche Grammatik*. Heidelberg: Julius Groos Verlag.

ESČ: KARLÍK, Petr – NEKULA, Marek – PLESKALOVÁ, Jana (eds.) (2002): *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.

FAUCHER, Eugène (1994): Partizip oder Adjektiv? Partizip oder Infinitiv? Benennungs- und Abgrenzungsfragen. In: Daniel Bresson – Martine Dalmas (eds.), *Partizip und Partizipialgruppen im Deutschen*. Tübingen: Narr, s. 1–18.

⁷ Učet naličnosti označal, čto administracija Buša sosredotočilas' na segodnjašnich, a ne na buduščich raschodach, v tom čisle na netrudosposobnost' i medicinskoje obsluživanije dlja **vozvraščajuščichsja** veteranov.

Z peněžního účetnictví vyplynulo, že Bushova administrativa se zaměřila na dnešní náklady, přehlížejíc ty budoucí, včetně kompenzací trvalých následků a zdravotní péče pro **navrátivší se** veterány.

Das Einnahmeüberschussverfahren führte dazu, dass die Bush-Administration sich auf die heutigen Kosten konzentrierte – nicht die zukünftigen Kosten einschließlich der Invaliditäts- und Gesundheitsfürsorge für **zurückkehrende** Veteranen.

- IZOTOV, Andrej Ivanovič (1993): *Češskije atributivnyje pričastija na fone russkich*. Moskva, Cit. 10. 1. 2015. Dostupné z WWW: <<http://www.philol.msu.ru/~slavphil/staff/izotov/participia.pdf>>.
- MARILLIER, Jean-François (1994): Was sind Partizipien? In: Daniel Bresson – Martine Dalmas (eds.), *Partizip und Partizipialgruppen im Deutschen*. Tübingen: Narr, s. 19–32.
- MČ2: KOMÁREK, Miroslav – KOŘENSKÝ, Jan – PETR, Jan – VESELKOVÁ, Jarmila (eds.) (1986): *Mluvnice češtiny: 2, Tvarosloví*. Praha: Academia.
- QUINTIN, Hervé (1994): Zur morphosyntaktischen und semnatischen Einordnung von deutschen Partizipien und Partizipialsätzen. In: Daniel Bresson – Martine Dalmas (eds.), *Partizip und Partizipialgruppen im Deutschen*. Tübingen: Narr, s. 91–108.
- ŠMILAUER, Vladimír (1972): *Nauka o českém jazyku*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- ZIFONUN, Gisela – HOFFMANN, Ludger – STRECKER, Bruno et al. (1997): *Grammatik der deutschen Sprache*. Berlin – New York, NY: Walter de Gruyter.

Použité zkratky:

- adj. – adjektivum
- d. v. – dokonavý vid
- n. v. – nedokonavý vid
- P I – Partizip I
- P II – Partizip II
- PMČ – přičestí minulé činné
- PMČ(l) – přičestí minulé činné na *-lý*
- PMT – přičestí minulé trpné
- PPČ – přičestí přítomné činné
- PT d. v. – přičestí trpné dokonavého vidu
- PT n. v. – přičestí trpné nedokonavého vidu
- Vf – verbum finitum